ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2010/SC-A/31
- ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް: މުޙައްމަދު މަނިކު، ރީފްސައިޑް / ގއ. ގެމަނަފުށި
- ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތް: ފާޠިމަތު މަނިކު، އުދަރެސް / ގއ. ގެމަނަފުށި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ނަސަބު ސާބިތުކުރުން
- މައްސަލަ އައިގޮތް: އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 12 ޑިސެމްބަރު 2010
- ނިމުނު ތާރީޚް: 30 ޖޫން 2011
- މައްސަލަ ނިންމި ގަޑި: 15:10
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ސައީދު، ފަނޑިޔާރު އަލީ ހަމީދު މުޙައްމަދު، ފަނޑިޔާރު ޑރ. އަޙްމަދު އަބްދުﷲ ދީދީ

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ

- ނަންބަރު: 2008/HC-A/158
- ނިންމި ކޯޓު: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 29 އޯގަސްޓް 2008

- ނިމުނު ތާރީޚް: 17 މާރިޗު 2010

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

މި މައްސަލައަކީ ގއ. ގެމަނަފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ތަބަދުލުވުންކަމަށް ބުނެ ގއ. ގެމަނަފުށީ ރިޔާސަތުގެ މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ވާރުތަވެރިން އެ ޤަޟިއްޔާ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން ހައިކޯޓުން ބަލާފައިވާ ނަންބަރު 2008/HC-A/158 ގެ ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާޠިލު ޙުކުމެއްކަމަށް ބުނެ ގއ. ގެމަނަފުށީ ރިޔާސަތުގެ މުޙައްމަދު މަނިކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާއެވެ.

ގއ. ގެމަނަފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާގައިވަނީ، "މިއީ ގއ. ގެމަނަފުށީ އުދަރެސް ފެހިމާ މަނިކު 1416 ވަނަ އަހަރުގެ މުޙައްރަމް މަހުގެ 11 (09 ޖޫން 1995) ގައި 9 މަސް ދުވަހި ވިހާފައިވާ އަންހެން ދަރިފުޅު ނަޝްވާގެ ނަސަބު ސާބިތުކުރުމަށް އަދި ދަރިފުޅުގެ އުޖޫރަ ޚަރަދުގެ ބަޔާންކުރުން ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައަކެވެ." މިހެންނެވެ.

ގއ ގެމަނަފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމުގައިވަނީ، " މިމައްސަލައިގައި ދިމާވެފައިވާ ބަޔާންތަކާއި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ވިސްނައި ބެލުމަށްފަހު ގއ. ގެމަނަފުށީ އުދަރެސް ފެހިމާ މަނިކާއި، އަބްދުލް ރަޝީދާ ދަލީލުން އެންމެފަހުން ކައިވެނިކުރިތާ ހިޖްރީ ގޮތުން 5 މަހާއި 19 ދުވަހުން ފެހިމާ މަނިކު ވިހައި ދަރިފުޅު ނަޝްވާ ވިހާފައިވަނީ މުޙައްމަދު މަނިކު ފެހިމާ މަނިކާއި، އެންމެފަހުން އިނދެ ވަރިކުރި ފަހުން 9 މަސް ދުވަހަ

ވިހައިފައިވާ ދަރިއެއްކަމާއި، އުދަރެސް އަބްދުލް އަޒީޒާއި، ޒާހިދާ މަނިކާއި، ދޮރީމުންގެ އޮސްމާ ފަހުގެ ކައިވެނީގެ ސުލްޙަވެރިކަމާއި، ދުރުމާ ކޯމުން ސާބިތުވާކަމާއި އަދި ކުއްޖާއަށް 9 މަހުގެ ކުއްޖެއް ކަމާއި، ކުއްޖާގެ ބަދުދަނުރި 2 ލިޓަރު 900 ގޮތަށްކަމަށް ދުވަހުދުވަހުން ސާބިތުވާނެކަމަށް، ގއ. ގެމަނަފުށި އުދަރެސް ފާތިމާ މަނިކު މުޙައްމަދު މަނިކު ވަރިކުރިތާ 09 މަސް ފަހުން ވިހައި ނަސަބު ގައި ދަރިފުޅަކީ މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއްނޫންކަމަށް މުޙައްމަދު މަނިކު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބުނެފައިވާއިރުވެސް ޝަރުޢީ ދަލީލުން މިކުއްޖާ ވިހައިފައިވަނީ މުޙައްމަދު މަނިކަށް ދަރިވަރުވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކަމަށް ސާބިތުވާކަމަށް ޖާގައި ފާތިމާ މަނިކު ވިހާފައިވާ ނަސަބާއި ގއ. ގެމަނަފުށީ ދަރިފުޅުއްގެ މުއްދަތު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމަށް މުއްދަތު މަނިކަން އަންގައި ފާތިމާ މަނިކާއި އަބްދުލް އަޒީޒާއި ގެމަނަފުށި ކައިވެނިކޮށްފައިވާ ފާތިމާ މަނިކު މުއްދަތު މަނިކުގެ ދަރިއަކަށް ބަލައި އިނދެގެން ކުރިން ކައިވެނި ކުރިކަމުގެ އަބްދުލް އަޒީޒާއި ފާތިމާ މަނިކުގެ ކައިވެނި ބާޠިލު ކައިވެނިއްކަމުން ފާތިމާ މަނިކާއި އަބްދުލް އަޒީޒަށް އަންގައި ހުކުމްކުރަން މައްސަލަ ނިންމައިފައެވެ." މިހެންނެވެ.

މި މައްސަލައިގައި، ގެމަނަފުށި ކޯޓުން ކުރި ހުކުމަށް ތާއީދުކުރަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކުރި ހުކުމް ގައި ވަނީ: "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުން ބަލާއިރު ގއ. ގެމަނަފުށި އުދަރެސް ފާތިމާ މަނިކު ވިހާފައިވާ ނަސަބާއި ގއ. ގެމަނަފުށި ދަރިފުޅުގެ މުއްދަތު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމުން މުއްދަތު މަނިކަން އަންގައިފި ގއ. ގެމަނަފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ފެސްލުއްދާގައި ކޯޓުގެ ފާވައިފައިވާ ހުކުމްކުރާ ބައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބެލެވޭތީ ތަންފީޛުކުރަން ނިންމައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި މައްސަލަ ބާޠިލު ކުރިފާޑުން އިއްތިފާޤުވެވުނު ހިނދު

އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ މި ޙުކުމާބެހޭ ބަޔާން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ތާއީދުކޮށްދީފައެވެ." މިހެންނެވެ.

❖ ވާހަކަ ކުރުކޮށް ނުކުތާތައް.

މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، ގއ. ގެމަނަފުށި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/158 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުމުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ވާހަކަ ކުރުކޮށްލަމެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/158 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކުރައްވައިދިނުމަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ މުޙައްމަދު މަނިކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ މައިގަނޑު 5 ނުކުތާއެއްގެ މައްޗަށްކަން އެނގެން އޮންނަ އޮތުމެވެ. އެއީ:

1. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ހަމަތަކުގެ މަތިން އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދަރިފަރުވާ އެންމެ ދިގުމުއްދަތަކީ 1 އަހަރުކަމަށް އޮންނަ އޮތުމަށް އެމުއްދަތުގައި އެދެވިދަރަނިން މިހެން ނުވަތަ ދަރިފަރުވާގެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ އޮންނަ އެއްޗެއްކަމަށްވާއިރު، މިހަމައިން ބަލާއިރު، ހައިކޯޓުން ދަރިފަރުވާގެ ޙުކުމުގައި ޤާނޫނުގައި ނިސްބަތްކުރައިވާ ނިންމުމަކީ މި އުޞޫލާ ފުށުއަރާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ ނުކުތާ.

2. ނެޗުރަލް ޖަސްޓިސްގެ ހަމަތަކުން ބަލާއިރު، އެހެން މީހަކު ކުރި ކުށެއްގެ ޒިންމާ [illegible] އުފުލަން ނުޖެހޭނެކަމަށާއި، އެހެންކަމާއެކު ފާތިމަތު މަނިކު އިއްދަ ހަމަނުކޮށް އެހެންމީހަކާ [illegible] ފާތިމަތު މަނިކު ވިހައި ދަރިއަކީ މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމަށް [illegible] ކަމަށާއި، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ވަރިކުރި ފިރިމީހާގެ އިއްދައިގައި އަންހެން މީހާ [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުން ކައިވެނި [illegible] [illegible] އިއްދަ [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] އިއްދަ ހަމަނުކޮށް ކައިވެނިކުރި ހިސާބުން ފެނިގެން މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއް ފާތިމަތު މަނިކުގެ ބަނޑުގައި [illegible] [illegible] އެސަބަބުން [illegible] ފާތިމަތު މަނިކުގެ ބަނޑުގައި [illegible] މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމަށް ފާތިމަތު މަނިކު [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމަށް މުޙައްމަދު މަނިކަށް [illegible] ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާ.

3. މުޙައްމަދު މަނިކު ފާތިމަތު މަނިކު ވަރިކުރުމުން ފާތިމަތު މަނިކު އިނީ އަބްދުލް ޢަޒީޒުގެ ގޭގައި ކަމަށްވާތީއާއި، އަބްދުލް ޢަޒީޒާ ފާތިމަތު މަނިކު [illegible] [illegible] ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާ.

4. [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުލްޢަޒީޒުކަމުގައި މި [illegible] [illegible] އަބްދުލްޢަޒީޒުގެ ދަރިއެއްކަމަށް އެއްބަސްވާކަން އަބްދުލްޢަޒީޒު [illegible] ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާ.

5. 19 އޮގަސްޓު 1994 ގައި ފާތިމަތު މަނިކު ވަރިކުރުމުން ކޯޓުން [illegible] ވަރީގެ ސެޓްފިކެޓްގައި ފާތިމަތު މަނިކު އިން [illegible] ފާތިމަތު މަނިކު [illegible] [illegible] ވަރީގެ ފަހުން 4 މަހާއި 6 ދުވަސްފަހުން އެހެންމީހަކާ ކައިވެނި ކުރިއިރުވެސް [illegible] އިން

ނޫނޭކަމަށް ހައިކޯޓަށް ދިފާޢުވާ ބަޔާނުން އެނގެން އޮންނައިރު ކޯޓުން ކައިވެނިކޮށްދިނީ ހަރުހުސްކަން ޔަޤީންކޮށްދިނުމުން ކަމަށްވާއިރު، ފާޠިމަތު މަނިކު ދޮރުހަގާކަން ސާބިތުވާތީއާއި، މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ގޮތުން ވަރިވެގެން ގޮސް އަބްދުލް އަޒީޒުގެ ގާގައި އިން އިންނުމުގައި ދެފުށުގައި ދެމީހުން ނުހިނގާކަން އުނގެނުނުމުން މި ދަރިފުޅަކީ މުޙައްމަދު މަނިކުގެ ދަރިއެއްކަމުގައި އިސްލާމްދީނާއިޚިލާފު ބޮޑު މުޙައްމަދު މަނިކު ބާރުގަދަކޮށްފައިވާ ނުކުތާ.

(ނ) ދަރިފަސް ކަމަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ނަސަބު ސާބިތުވާ ސަބަބަކީ "ފިރާޝް" ނުވަތަ ކާވެނީގެ ސަބަބު ޢަޤްދުކުރުމާއި މިގޮތުން ދަރިފަސް އުފަންވާ ކުރު މުއްދަތަކީ ހަމަސް ދުވަސް ކަމާއި އަދި ވަރިކޮށްފައިވާނަމަ ދަރިފަސް ބަނޑުގައި ހުރެވިދާނެ ބޮޑު މުއްދަތަކީ ހަތަރު އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވިހެއުން ކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 އާއިލާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމާއި މުޙައްމަދު މަނިކު ހުރިހާކަމެއްގައި މިމައްސަލައިން ބަލާއިރު، މުޙައްމަދު މަނިކާއި ފާޠިމަތު މަނިކު 3 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1415 ގައި ޝަރުޢީ ކައިވެނިޢަޤްދުކުރުމަށްފަހު، 11 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1415 ގައި ވަރިކޮށްފައިވާކަމާއި، ވަރިކުރިއިރު ފާޠިމަތު މަނިކު އިނީ ބަލިވެކަން ނުވަތަ ނޫންކަމުގެ އެނގުމެއް ނެތި ވަރީގެ ޝަރުޠުތަކާ ނަކަލުކުރުމުގައި ބާރުދަށްކޮށްފައިވާ މުޙައްމަދު މަނިކު ފާޠިމަތު މަނިކު ވަރިކުރިފަހުން ހިޖުރީ ގޮތުން 4 މަހާއި 11 ދުވަސް ހަމަވުމުން 22 ރަޖަބު 1415 ގައި އަބްދުލް އަޒީޒާ ކައިވެނިކޮށްފައިވާއިރު، މި ކައިވެނިކުރިތާ 5 މަހާއި 19 ދުވަހުން އަދި މުޙައްމަދު މަނިކު ފާޠިމަތު މަނިކު ވަރިކުރި ފަހުން ހިޖުރީ ގޮތުން 10 މަސް ފުރުން ދުވަހު ފާޠިމަތު މަނިކު ދުވަސްވުރެ ދަރިއަކު ވިހާފައިވުމުން، މި ދަރިފުޅަކީ ދަރިފަސްއާ އެންމެ ކުރު މުއްދަތަކަށްވާ ހިޖުރީ ގޮތުން 6 މަސް އަބްދުލްއަޒީޒާއި ފާޠިމަތު މަނިކު ކައިވެނިކުރިފަހުން ހަމަނުވެ، ވިހާފައިވާ ދަރިއެއްކަމާއި، ދަރިފަސްއާ އެންމެ

ދިގުމުއްދަތުކަމަށްވާ ހިޖްރީ 1 އަހަރު މުޙައްމަދު މަނިކު ޒާހިދާ ވަރިކުރިފަހުން ހަމަނުވެ ވިހާފައިވާ ދަރިއެއްކަން އެނގެން އޮންނަ އޮތުމުގެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ، ވަރިކުރި އަންހެނާގެ ޢިއްދައަކީ ބަލިވެ އިންނަމަ، ވިހުމުންކަމަށް އަދި ޢިއްދާގައި ކުރާކާވެންޏަކީ ބާޠިލު ކާވެންޏެއްކަމުގައި ވާތީ، ޒާހިދާ މަނިކު އަބްދުއްލަޠީފު އަޙްމަދުގެ ވަރިކުރުމަށްފަހު 5 މަހާއި 19 ދުވަހުން 9 މަސް ފުރިހަމަވުމުގެ ކުރިން ވިހާފައިވާ ދަރިއަކީ ޒާހިދާ މަނިކާއި އަބްދުލް އަޙްމަދު ވަރިކުރުމުގެ ކުރިން ބަލިވެއިނދެ ވިހާފައިވާ ދަރިއެއްކަން އެނގެން އޮތުމާއި، އެދަރިފުޅަކީ ބަލިވެއިނދެ ވިހާފައިވާ ދަރިއެއްކަމަށް ގދ. ގައްދޫ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން އެނގެންއޮތް ފަދައިން، ދަރި ނަސަބުކުރާ ފަދަ ސަބަބެއް ނުވީ، ޒާހިދާ މަނިކު ވިހާފައިވާ މުޙައްމަދު މަނިކު ދަރިކަމާ މުއްދަތުގެ އިން ކަމެއް އެނގެން އޮތުމުގެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ، ޒާހިދާ މަނިކު އަބްދުލް އަޙްމަދާ ކައިވެނިކުރުމަކީ ހަވާލުދީފައިވާ ކަމަކަށް ވެފައިވާ ޙާލު، ހައިކޯޓުގައި އަބްދުލް އަޙްމަދާ ކައިވެނިކުރީ، ބަލިވެއިނދެ ކަމަށް ނުވާތީ ކަމަށްބުނުމުން ޒާހިދާ މަނިކު ދުވަހަށް ސާބިތުވާކަމަށް، ހައިރުއްދުވަކަމަށް ބާނި ކައިވެނީގެ ކުރުމުގެ ސަބަބުން އޭގެ ފަހުން ޒާހިދާ މަނިކު ވިހާ ދަރިއަކީ ޖިންސާ ގުޅުން ޤާއިމްވެގެން ކައިވެނިން މުޙައްމަދު މަނިކު ބަލިވެއިނދެ ވިހާފައިވާ ދަރިއެއް ކަމަށް، ޒާހިދާ މަނިކު ބަލިވުމުގެ ކުރިން ޝަރުޢީ ގޮތުން ޢިއްދަ ހަމަވެފައިވާ އަބްދުލް އަޙްމަދުގެ ބަލިވެއިނދެ ކަމަށްވާ މި ދަރިފުޅުގެ ނަސަބު ދަރިފުޅަށް ކަމަށް، ބަލިވުމުގެ ޖިންސީ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން އަސަރުކޮށްފައިވާ އެ ފަރާތަކާ ބިމާވެގެން ކުރުވުން އަބްދުލްއަޙްމަދު ވިހާ ދަރިއަކީ، ޒާހިދާ މަނިކުގެ ކައިވެނިކުރުމުން އެކަށީގެން ބާކީކުރެވޭނެ ކަމަށް ގއ. ގެމަނަފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 05/P9-C/2000 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮތުމުގެ.

(ބ) ފަސްވަނަކަމަށް، ނަސަބު ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ފާތިމަތު މަނިކާގެ މިދަރިފުޅުގެ ފުރުމާ ޗިޓުގައި ކުއްޖާގެ ބައްޕަކަމުގައި އަބްދުލް އަޒީޒު ސޮއިކޮށްފައި އޮންނާތީ މި ދަރިފުޅުގެ ބައްޕައަކީ އަބްދުލް އަޒީޒު އިޤްރާރުވެފައިވާކަމަށް ބަޔާން ޖާގަ ސަބަބަކަށްވާކަން މުހައްމަދު މަނިކު ބުނެފައިވާއިރު، ޝަރީޢަތުގައި ނަސަބު ސާބިތުކުރުމުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިފައިވާއިރު، އިޤްރާރު ބޭނުންކުރެވޭނީ ފުރިހަމަ ޝަރުޠުތައް ހަމަވާނަމަ ކަމުގައިވާތީ، ސަބަބަކަށް ނަސަބު ސާބިތުކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުތަކާ ބޮޑުތަފާތު ނުވާނަމަ، ޝަރީޢަތުގެ ހަމަތަކަށް ނަސަބު ސާބިތުކުރުމުގައި ކުއްޖާ ބަލައިގަތުމާއި ހަމައަށް އުފެދިފައިވާ ނަސަބު ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުގައި އިޤްރާރު ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމަށް، އިޤްރާރު ބޭނުންކުރެވޭނީ މަތިން ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި ނާރާސްތުގައި އުފަންވި ދަރިފުޅު އަޒީޒަށް ޝަރީޢަތުގައި ހަމަވާ ގޮތަށް ފުރިހަމަ ޝަރުޠުތައް ހަމަވާނަމަ ހިނގާނެކަމަށް ފެންނާތީއާއި، އިޤްރާރާއި މައްސަލައެއް ނެތް ކަމަށް ވާތީވެ، ނަސަބު ބަޔާންކުރުމުގެ ހެކިތަކުން ސާބިތުވާނީ ކަމާ ގުޅިގެން ސާބިތުކުރެވޭ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން އިޤްރާރު ލިބިގެން ކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާ ނަސަބު ހާސިލުވާ ނަގާފައި ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު ނުވަތަ އޭގެ ހުކުމް އެންމެ ފަހުން ހިނގާނީ ނިޔާކަމަށް ވާތީ.

(ޅ) ހަވަނަކަމަށް، މުހައްމަދު މަނިކާއި އާމިނަތު ނަޝްވާގެ ބައްޕަކަމުގައި ދެމި ނަސަބާއި ހަމަކަމުން ފިޔަވައި އިންކާރުކުރެވިފައިވާތީ ބައްޕަ ކަމަށް ސާބިތުކުރުމަށް ފަރާތުން ލިބުނު ހެކިތަކުގެ ގޮތުން ކަމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ވާނަމަ، އިޤްރާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތުން ފިއަން ދިރާސާ ކުރެވިފައިވާކަމުގެ ބަލާއިރު ޝަރީޢަތުގެ ހަމައަށް ފިއަން ހިމެނޭ ކަމަކަށް އުފެދިފައިނުވާތީ، މިމައްސަލައިގައި ވަކި ކަމަކަށް ނިންމަން ނުކުރަނީ ފާހަގަކުރައްވާލަމެވެ.

ހުކުމް:

އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމާއި އެކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/158 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ހުކުމް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ކަނޑައެޅޭނެ ތަނެއް ނެތް ކަމަށް މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް

ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވުނު ހިނދު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/158 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަށް ތާއީދުކޮށް މައްސަލަ ނިންމީއެވެ.